

Referat fra styregruppemøde i projektet ” Næringsstofferne retur til markerne – køreplan og aktion”, 19. november 2015 på SEGES kl. 10-13.

Deltagere: Hans Henrik Thomsen (HHT), Brian Fruergaard Roed (BFR), Erik Ervolder Olesen (EEO), Inge Werther (IW), Anke Stubsgaard (AKS), Margrethe Askegaard (MGA)

Afbud: Bjarne Hansen, Michael Tersbøl

Status på projektet generelt

Aktiviteterne i projektet blev listet, herunder:

- To afholdte mark-arrangementer 22. juni og 4. november. Mens der var et fint fremmøde ved det første arrangement på Sjælland var fremmødet beskedent ved det sidste arrangement. Vi vurderer, at det kan hænge sammen med, at der kort tid efter skulle afholdes Økologikongres, hvor recirkulering også var på programmet.
- Markforsøgsresultaterne (se nedenfor).
- Projektets profilering på økologikongressen med såvel 1½ session og med en aktiv udstillingsstand.
- Første version af beregningsværktøjet, der skal hjælpe landmænd med at vælge den gødning der bedst passer med behovene for næringsstoffer (se nedenfor).

Der har været fokus på at sikre, at projektet ikke arbejder politisk, men alene fagligt. Derfor er Lars Holdensen udtrådt af projektet og Økologisk Landsforenings indsats i projektets arbejdsplanke 2 ”Forvaltning af reglerne” nedtones, så linjen mellem det faglige og politiske er klar. MGA’s deltagelse i ”Arbejdsgruppen om bedre adgang til næringsstoffer for økologer” finansieres derfor af SEGES. Arbejdet i gruppen giver dog et stort fagligt udbytte, der kommer vores projekt til gode.

Brian Fruergaard siger, holdningen til recirkulering har ændret sig rigtig meget de sidste to år. Politisk arbejde er vigtigt.

Markforsøg

Der er gennemført ét vellykket markforsøg i 2015 og der er planlagt to forsøg i 2016. Forslag til gødninger, der skal afprøves: Husholdningsaffald og protamylasse. IW insisterer på at vi undersøger om ikke vi kan afprøve pulpen fra Komtek eller Marius Pedersen. Det kræver, at vi finder en løsning på, at det skal bioforgasses og hygiejniseres 70° 1 time eller tilsvarende. I fuldskala er det ikke noget større problem, idet alle nyere biogasanlæg har en hygiejniseringsstank. Men det kan være en udfordring, når vi kun skal bruge en mindre prøve. AKS og MGA undersøger, om vi kan få det bioforgasset via Foulum eller Michael Tersbøls minianlæg. (Opfølgning: Foulum skal have 100.000- 200.000 kr. for at gennemføre en bioforgasning!!)

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Data for organisk mad/foder affald i Danmark

MGA spørger om disse data passer:

Data fra Oelofse et al., 2013					
Organisk affald	Tørstof (ton)	N (ton)	P (ton)	K (ton)	
Kildesorteret husholdningsaffald	14.865	282	34	189	
Afbrændt husholdningsaffald	228.800	4.347	526	2.906	
Husholdningsaffald i alt	243.665	4.629	560	3.095	
Servicesektor	9.756	185	22	124	
Industri	35.495	674	82	451	
I alt	288.916	5.488	664	3.670	

EEO: Industriens mængder af gødning er meget større. Alene Novogro har 1000 tons P. Men det er jo heller ikke mad/foder. Måske er industri tallet for lavt, fordi det kun er mad og foder affald der registreres.

IW: MST har tal fra 2002, der er meget højere. MST har nye rapporter for madaffald i husholdninger i DK og organisk madaffald fra organisk servicesektor i DK. De skelner mellem enfamilie og etageboliger. I indlæg fra Slutcamp i mandags er der opgørelser refereret. IW sender link til rapportererne.

Potentialet for pulp fra husholdninger, mask fra Thisted Bryghus og sojamelasse

BFR: Pulp fra Komtek ligner gylle i sin sammensætning. Så kan det ikke køres langt.

IW: De kan til dels styre vandindholdet. De arbejder på at recirkulere vand fra afvanding.

MGA: Kildesorteret husholdningsaffald blandes med f.eks. hundemad eller andet godt, som ikke findes på Bilag 1. Det skal der arbejdes på.

HHT: Undersøger hvad der sker med Thisted Bryghus affald fra maltningen.

BFR: Der er ikke meget recirkulering i sojamelasse.

EEO: Fraktionen af GMO-fri sojamelasse er faldet drastisk de sidste år.

IW: De fleste kommuner kigger på pulpløsningen. Dog er KBH kommune fortsat varme på rene-science-løsningen, som kun er på pilotstadiet.

Pulp fra fødevarer er et relativt rent produkt og derfor velegnet til økologisk brug. Vi skal sikre at de enkelte kommuner ikke blander noget i, som gør at økologerne ikke må bruge det. Aktion!

Planer om temadage i 2016 om lokal produktion og afsætning af husholdningsaffald til økologisk jordbrug

Formål: Få kommuner overtalt til at indsamle og udbyde madaffald, som skal afsættes til en økolinje. Baggrund: En del kommuner er ikke ligeglade med hvem de afsætter til. Vil gerne økologi.

BFR: Foreslår lokal temadag mellem kommune, lokale konsulenter og landmænd om produktion af potentiel, lokal gødning til økologisk jordbrug. Send idéen om en temadag til de lokale økologiuvalg.

IW skaber kontakt til Affaldplus, som har seks kommuner under sig: Næstved, Slagelse m.fl. syd-på.

Kommunerne omkring Vestforbrænding og ARC og KaraNoveren v Roskilde ejer en pæn del af Aikan anlægget. Har besluttet at køre deres madaffald den vej. Bliver til biovækst. Vi skal arbejde på at det kan bruges til økologisk jordbrug.

Beregningsværktøjet

Præsenteres som testversion på Økologikongressen. Regnearket indeholder standard næringsstof indhold, som skal tilpasses til lokale leverancer. Den endelige version udarbejdes i 2016 og vil blive lagt på Landbrugsinfo. Der vil blive udarbejdet beskrivelser af hvert gødningsstof, som man vil kunne linke til i programmet.

EEO: Det er et godt værktøj til diskussion. Det vil vise, at husdyrgødning er langt det billigste hvilket jo vil tale imod udfasning. Der vil været 2-4 relevante produkter i omegnen af hver landmand, og disse skal konsulenten kende til.

IW: Godt som grundlag til diskussion og til at synliggøre muligheder.

BFR: Det giver et overblik, der får landmanden til at komme over rampen og tage gødningerne i brug.

HHT: Møde i RealDania om jordfordeling viser, at man ikke kender afstandene fra gødning til landmand.

Testversion afprøves mellem landmænd og deres konsulenter. Kunne være styregruppens landmænd som tester det. Hans Henrik vil gerne samle nogle landmænd.

Næste styregruppemøde

Næste møde i styregruppen bliver en gang i løbet af foråret.

Erik Ervolder beder om mere oplæg til næste styregruppemøde.

/Margrethe Askegaard